

Табела 5.2. Спецификација предмета
 Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм : Етнологија и антропологија (основне студије)
Назив предмета: Политичка антропологија
Наставник/наставници: проф. др Слободан Наумовић
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6 ЕСПБ
Услов: Испуњен услов за упис треће године основних студија етнологије и антропологије
<p>Циљ предмета</p> <p>Политичка антропологија, односно антропологија политике пружа један од важних кључева за разумевање процеса који се одвијају у савременом свету. Настава на овом нивоу студија има два основна циља. Први циљ је да се кроз разне облике активности студенти подстакну да овладају основним појмовима и типовима приступа једне релативно младе, али брзо растуће антрополошке дисциплине, која добија све већи значај у данашњем високо политизованом свету због тога што пружа увиде који надилазе институционалистичке, културно-детерминистичке и евроцентричне погледе на политички живот. Од студената се очекује да активно усвајају и прилагођавају савремено виђење политичке антропологије и антропологије политике, које доприноси уравнотеженом разумевању динамике политичког живота у условима транзиције, глобализације, неолиберализације, растакања државног суверенитета и наднационалних интеграција. Други циљ је да се студенти оспособе да активно размишљају, уочавају, ваљано постављају, а у одређеном броју случајева и самостално решавају научне проблеме користећи теорије и методе неколико сродних наука које се баве проучавањем политике, као и да тим активностима приступају на непристрасан и одмерен начин, чак и онда када се ради о појавама које код њих могу изазвати јаке емоције и веома личне одговоре.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Након похађања програма предмета студенти треба да су у стању да разумеју и правилно користе кључне појмове политичке антропологије и антропологије политике; Треба да су упознати са основним ауторима, делима и теоријским оквирима савремене политичке антропологије; Треба да су у стању да у оквиру својих задатака примене основне методе анализе са којима ће се упознати током предавања; Треба да су у стању да самостално анализирају примере из политичког живота свог и других савремених друштава, и да у писаној форми на јасан и прецизан начин изразе резултате својих анализа.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Садржај предмета чине две самосталне, али међусобно повезане тематске целине. У оквиру прве тематске целине одређује се место политичке антропологије у систему наука о политици, нуди кратак историјат дисциплине, и представљају неке од значајнијих тема класичне политичке антропологије (Место политичке антропологије у систему наука о политици и кратка историја дисциплине; Врсте прединдустријских политичких система: скупине, племена, поглавиштва и традиционалне државе; Сегментарна племенска организација и политички значај сродства; Политички савези, сукоби и рат у прединдустријским друштвима; Моћ рода и род моћи: политички аспекти мушкости и женкости у традиционалним друштвима; Митови, симболи, ритуали: религија у политици; Видови традиционалних држава и логика настанка модерних држава). У оквиру друге тематске целине, студенти се упознају са основама антропологије политике савремених друштава, при чему се инсистира на важности сарадње између различитих наука које се баве политичким животом у таквим друштвима (политичка филозофија, политичке науке, правне науке и политичка социологија), као и на компатибилности њихових резултата са савременом антропологијом политике (Ц. Винсент). У оквиру друге целине обрађују се следеће теме: Развој светског система, рани и развијени колонијализам и постколонијализам; Модерност, пост-модерност и глобализација; судбина савремене националне државе; Процеси демократизације и постсоцијалистичка</p>

транзиција; Политизација савременог друштва: друштвени покрети и културна политика; Универзализам, људска права и облици њиховог оспоравања; Постнационална констелација, европске интеграције и обнова глобалних империја.

Практична настава

Литература

- Е. Нејвуд:** „Šta je politika“, у: исти, *Politika*, Клио, Београд, 2004, 11-49. (38)
- Т. Луелен:** „Razvoj političke antropologije“, у: исти, *Uvod u političku antropologiju*, Gradac, Čačak-Beograd, 2001, 11-22. (11)
- Ž. Balandije:** „Razvoj političke antropologije“, у: исти, *Politička antropologija, XX Vek*, Beograd, 1997, 17-40. (23)
- Т. Луелен:** „Struktura i proces“, у: исти, *Politička antropologija, XX Vek*, Beograd, 1997, 80-91. (11)
- Т. Луелен:** „Pojedinaц u političkoј areni“, у: исти, *Politička antropologija, XX Vek*, Beograd, 1997, 92-103. (11)
- Т. Луелен:** „Vrste predindustrijskih političkih sistema“, у: исти, *Uvod u političku antropologiju*, Gradac, Čačak-Beograd, 2001, 23-43. (20)
- М. Godelije:** „Pojam pleme. Kriza jednog pojma ili kriza empirijskih temelja antropologije“, у: исти, *Antropologija i marksizam*, Školska knjiga, Zagreb, 1982, 142-174. (32)
- М. Sahllins:** „Poor Man, Rich Man, Big-Man, Chief: Political Types in Melanesia and Polynesia“, *Comparative Studies in Society and History*, Vol. 5, No. 3 (Apr., 1963), 285-303. (18)
- З. Ivanović:** „Da li su postojala na srodstvu zasnovana društva? O de-konstrukciji jednog antropološkog koncepta“, *Етноантрополошки проблеми* нс, год. 5, св. 3, 2010, 19-42. (23)
- Т. Луелен:** „Religija u politici“, у: исти, *Uvod u političku antropologiju*, Gradac, Čačak-Beograd, 2001, 62-71. (9)
- М. Salins:** „Prvobitno društvo blagostanja“, у: исти, *Prvobitno društvo blagostanja. Esej o ekonomiji lovaca-sakupljača*, 2016, Anarhija/Blok 45, Beograd, 11-37. (26)
- Т. Луелен:** „Žene i моћ“, у: исти, *Uvod u političku antropologiju*, Gradac, Čačak-Beograd, 2001, 104-120. (16)
- Р. Klastar:** „Društvo protiv Države“ и „Vlast u primitivnom društvu“ у: исти, *Društvo protiv države. Vlast u primitivnom društvu. Eseji iz političke antropologije*, drugo izdanje, Porodična biblioteka br. 2, Anarhija/blok 45, Beograd, 2004, 5-20, 25-28. (18)
- Г. Gorunović:** „Povratak Napoleona Šanjona: o američkim „kaubojima“ i amazonijskim Indijancima ponovo“, *Етноантрополошки проблеми*, н. с. год. 8, св. 2, 2013, 539-562. (23)
- Е.Е. Evans-Pritchard:** *The Nuer of the Southern Sudan*, . (15)
- С. Е. Hutchinson:** *A Guide to the Nuer of Jonglei State*, . (36)
- Т. Луелен:** *Razvoj države*, у: исти, *Uvod u političku antropologiju*, Gradac, Čačak-Beograd, 2001, 44-61. (17)
- Е. Smit:** *Zlatno doba i nacionalni preporod*, *R.E.Č.*, 93-110. (17)
- С. Наумовић:** Устај сељо, устај роде: Симболика сељаштва и политичка комуникација у новијој историји Србије, *Годишњак за друштвену историју*, Година II, Свеска 1, 1995, 39-63. (24)
- М. Živković:** Nešto između: simbolička geografija Србије, *Filozofija i društvo XVIII*, 2001, 73-110. (37)
- Е. Нејвуд:** *Vlade, sistemi i režimi*, у: исти, *Politika*, Клио, Београд, 2004, 50-81. (31)
- Т. Луелен:** *Politika u industrijskom društvu*, у: исти, *Uvod u političku antropologiju*, Gradac, Čačak-Beograd, 2001, 146-157. (11)
- Т. Луелен:** *Antropologija u svetskom sistemu*, у: исти, *Uvod u političku antropologiju*, Gradac, Čačak-Beograd, 2001, 122-135. (13)
- Ј. Đorđević:** *Postkolonijalna teorija diskursa*, *Godišnjak (Fakultet političkih nauka)*, 2008, 29-45. (16)
- П. Шарчевић:** Првомајске прославе у Београду (1893-1988) - празник и политика, *Токови* 1, 1990, 71-113. (прештампано у: D. Antonijeвић и I. Kovačević, ur., *Antropologija novih rituala. Socijalizam*, Beograd : Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta : Časopis *Etnoantropološki problemi*: Institut za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta : Časopis Antropologija: Srpski genealoški centar, 2013, 1-43). (42)
- К. Verdery:** *After Socialism*, у: D. Nugent and J. Vincent, (eds.) *A Companion to the Anthropology of Politics*, Blackwell Publishing, 2007, 21-36. (15)
- С. Naumović:** *Od ideje obnove do prakse upotrebe: ogleđ o odnosu tradicije i politike na primeru savremene Србије*, у: *Od мита до фолка*, Лицеум, Крагујевац: Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Крагујевцу, 109-145. (36)
- Е. Dunn:** *Postsocialist spores: Disease, bodies, and the state in the Republic of Georgia*, *American Ethnologist*, Vol. 35, Issue 2, May 2008, 243-258. (15)

- R. Hejden:** Uvod, у: исти, *Skice za podeljenu kuću. Ustavna logika jugoslovenskih sukoba*, Samizdat B92, Beograd, 2003, 15-40. (25)
- S. Naumović:** 'Balkanski kasapi': mitovi i pogrešne predstave o raspadu Jugoslavije, *Nova srpska politička misao*, Nova edicija, Vol. VI (1999), br. 1-2, 57-77. (20)
- J. Subotić:** JAT—More Than Flying: Constructing Yugoslav Identity in the Air, *East European Politics and Societies and Cultures*, Volume XX, Number X, 1–22. (21)
- S. Jansen:** Svakodnevni orijentalizam, *Filozofija i društvo*, XXXVIII, 33-71. (38)
- S. Naumović:** Otpor! kao postmoderni Faust: društveni pokret novog tipa, tradicija prosvetljenog reformizma i izborna revolucija u Srbiji, *Filozofija i društvo* 3, 2006, 147-194. (47)
- I. Spasić:** Jugoslavija kao mesto normalnog života: sećanja običnih ljudi u Srbiji, *Sociologija*, Vol. LIV (2012), № 4, 577-594. (17)
- J. Greenberg:** "We Have to Be Politicians": Proceduralism and the Depoliticization of Politics, у: исти, *After the Revolution: Youth, Democracy, and the Politics of Disappointment in Serbia*, Stanford University Press, 2014, 147-178. (31)
- Hejvud:** Država, у: исти, *Politika*, Clio, Beograd, 2004, 167-199. (32)
- M. Симић:** Антрополошко проучавање државе: поглед на постсоцијализам, *ГЕИ САЛУ LXV* (1), 2017, 15-29. (14)
- J. Gledhill:** Neoliberalism, у: D. Nugent and J. Vincent, (eds.), *A Companion to the Anthropology of Politics*, Blackwell Publishing, 2007, 332-348. (16)
- T. Vetta:** Habits of the Heart: Grassroots "Revitalization" and State Transformation in Serbia, у: Amanda Lashaw, Christian Vannier, and Steven Sampson (eds.), *Cultures of Doing Good: Anthropologists and NGOs*, The University of Alabama Press, 2017, 57-74. (17)
- Ч. Брковић:** Локална заједница и етичко држављанство: неолибералне реконфигурације социјалне заштите, *ГЕИ САЛУ LXV* (1), 2017, 81-96. (15)
- J. Vasiljević:** Ljudska prava i kulturna prava – antropološka kritika, *Filozofija i društvo* XXV (3), 2014, 267-289. (25)
- R. Hayden:** "Biased Justice": Humanrightsism and the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia", *Cleveland State Law Review*, Vol. 47, No. 4, 1999, 549-575. (26)
- M. Razsa:** The Occupy Movement: Direct Democracy and a Politics of Becoming, у, исти: *Bastards of Utopia. Living Radical Politics after Socialism*, Indiana University Press, 2015, 174-203. (29)
- M. Mikuš:** "Civil Society and EU Integration of Serbia: Toward a Historical Anthropology of Globalizing Postsocialist Europe", Н. Cervinkova, М. Buchowski, Z. Uherek (eds.), *Rethinking Ethnography in Central Europe*, New York: Palgrave Macmillan, 2015, 148-171. (23)

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2+2	Практична настава:	
Методe извођења наставе			
<p>Настава се остварује кроз предавања, вежбе и радионице. У оквиру предавања презентују се основне информације о проблемима од значаја за предмет, и указује се на теоријске приступе, ауторе и дела који могу да омогуће њихово разумевање и вредновање. Главно тежиште наставног процеса пребацује се на вежбе и радионице, у оквиру којих се пружа простор за активно учествовање студената, како у преношењу и анализи постојећих знања (преко аналитичких приказа), тако и у самосталном истраживању и заједничком критичком преиспитивању остварених резултата (кроз израду и презентацију индивидуалних и групних семинарских радова). Саставни део вежби и радионица чине пројекције и дискусије о документарним и играним филмовима, емисијама и другим визуелним материјалима који су тематски повезани са програмом и садржајем курса.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40 (или)

практична настава		усмени испт	40 (или)
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			